

Чому варто переосмислити культ місії Кирила і Мефодія: на підтримку аналітики Віктора Бедь

*Антоніна ВЧОРАШНЯ,
доктор педагогічних наук, професор, академік,
НДІ історії українських національно-визвольних змагань
Карпатського університету імені Августина Волошина*

м. Ужгород, 25 травня 2025 року

Чому нам слід переосмислити культ Кирила і Мефодія: на підтримку аналітики Віктора Бедь

Публікація доктора богословських наук, доктора юридичних наук, професора, єпископа Віктора Бедь про справжнє походження писемності та християнства в українському контексті — це влучний внесок у справу культурної деколонізації, переосмислення історичних міфів і повернення до національної пам'яті.

Джерело:

Віктор Бедь. Святі Кирило і Мефодій: між історичним фактом і ідеологічним міфом. Ужгород, Карпатський університет імені Августина Волошина, 24 травня 2025 року.

Доступно за посиланням: <https://kau.com.ua/sviati-kyrylo-i-mefodij-mizh-istorychnym-faktom-i-ideolohichnym-mifom-khto-naspravdi-prynis-pysemnist-i-khrystyianstvo-slov-ianskym-narodam/>

Про що йдеться?

Стаття професора і єпископа Віктора Бедь під назвою «Святі Кирило і Мефодій: між історичним фактом і ідеологічним міфом» порушує фундаментальне питання: чому українське суспільство досі піддається впливу чужих наративів про «першовчителів слов'ян», тоді як справжнє джерело нашої писемності й духовності залишається затіненим або свідомо підмінюється?

«Це святкування не має прямого зв'язку з українською історичною традицією й фактично відтворює чужинські імперські наративи», — наголошує автор, аргументовано апелюючи до історичних, богословських та культурних джерел і фактів.

Чому це важливо?

Українська писемна традиція має значно глибші корені, ніж місія святих Кирила і Мефодія. На теренах України задовго до IX століття існували форми символічного та глаголичного письма, що підтверджується археологічними знахідками (Трипільська культура, Кам'яна Могила, Велесова книга). Скіфські й боспорські єпископи брали участь у перших Вселенських Соборах, що також засвідчує глибину християнських традицій на давніх українських землях.

У своїй статті автор аргументовано ставить під сумнів панівну парадигму, яку протягом століть нав'язували Російська імперія та комуністично-радянська пропаганда. Він акцентує увагу на важливості повернення до власної історичної й духовної спадщини українського народу. Такий підхід є надзвичайно актуальним в умовах потреби відновлення духовного суверенітету українців після тривалого періоду чужинського панування та системного гноблення.

Наша дата — 27 жовтня

Автор чітко вказує на справжню альтернативу — День української писемності та мови 27 жовтня, пов'язаний зі святим Нестором-Літописцем — реальним носієм киево-української християнської традиції та тяглості української писемності з найдавніших часів.

«Це свято, засноване на історичних фактах, національній пам'яті та духовно-культурній спадщині, має стати центральною державною й церковною датою українського календаря...» — наголошує Віктор Бедь у своєму матеріалі.

Значення для освіти і духовного виховання

Матеріал Віктора Бедь є не лише історико-аналітичним і духовно-культурним, а й глибоко просвітницьким. Він чудово підходить для:

- використання в шкільних і університетських курсах з історії України, історії Української Церкви, української культури, філологічних дисциплін, релігієзнавства та богослов'я;
- програм підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників;
- фахових і суспільних обговорень у науковому середовищі, релігійних і культурних спільнотах;

- формування ціннісного, духовного та мовного самоствердження нових українських поколінь.

Підсумок

Це — смілива, глибока й актуальна аналітика, яка влучно викриває ідеологічні міфи та пропонує обґрунтовану альтернативу. Вона відкриває простір для чесного діалогу, оновлення історичної й богословської освіти, національного самоусвідомлення та подальшого піднесення української духовної культури.

Такі публікації є необхідним етапом духовного визволення й повернення української культури у своє справжнє історичне русло.